

Stora Karlsö

Svenskt nr: 425000
Int.nr: C 7224
Lat./Long.: N 57 18, O 17 58
Tidigaste fyr år: 1887
Nuvarande fyr år: 1887
Automatiserad år: 1974
Avbemannad år: 1974
Tornets höjd: 18 m
Lyshöjd över havet: 56 m
Lysvidd: 16,5 nm

Original optik: 3:e ordn. (1000 mm) dioptrisk planlins med bulls-eye och 6 inslipade ringar 12 fack á 30° samt katadioptrisk krona (11 ringar) och krans (4 ringar), roterande på 8 metallhjul, urverk och lod, omloppstid 2 min, Barbier & Fenestre 1886, treveckig fotogenlampa med konstant nivå
Bifyr: 1:a ordn. (1840 mm) dioptrisk trumlins med 8+8 inslipade ringar, 9° och en katoptrisk 7° spegellins (11 prismor), F Barbier & Cie, persiennapparat med urverk och lod

Nuvarande optik: 4:e ordn.(500 mm) dioptriskt slipad trumlins m. 5+5 inslipade ringar 360° (LLGA-500)

Fyrapparat: 1000W 120V lampa (reserv 2x20W 10,3V), klipp, fotocell
Övrig utrustning: Sjökabel, batterier, Bifyr: Den ursprungliga, se ovan.
Byggnadsmaterial: Kalksten från ön
Tornets färg & form: Åttakantigt torn delvis inbyggt i ett vitt bostadshus

Fyrplatsbostäder: Vandrarhem med ca 30 bäddar och matservering i Norderhamn och ca 20 bäddar i lite bättre rum i gamla fyrvaktarhuset. Bokning 0498-240450, info@resestugan.se , www.resestugen.se eller 0498-240500 www.storakarlso.se

Ägare: SjöV äger fyrhuset. Naturvårdsverket äger fyrtomten och alla andra byggnader på den, livräddningsstationen i Suderhamn och båthuset i Norderhamn. Karlsö Jagt- och Djurskyddsforenings AB äger nästan all mark på ön och alla andra byggnader. Man arrenderar fyrbyggnaden från SjöV och övriga byggnader från Naturvårdsverket.

Kontaktperson: Stora Karlsö Fyrplats tillsyningsmannen 0498-241100.
Vägbeskrivning: Väg 140 söderut Visby - Klintehamn c:a 35 km. Båtförbindelse 2 ggr/dag 1 maj – början sept. Klintehamn - Stora Karlsö 9 nm. (c:a 30 min.). kostnad t.o.r ca 225:-. Promenad St.Karlsö hamn - fyr ca 20 min. Bokning båtbiljett 0498-240450

Övrig information: Kronan expropierade år 1887 ett område på högplatån på den 50 m höga ön för lotsverkets räkning så att de samma år kunde uppföra nuvarande fyrbyggnad. Den treveckiga fotogenlampan byttes år 1909 ut mot luxljus. Ursprungliga 3:e ordn. (1000 mm) linsen byttes år 1974 mot ett roterande spegelsystem som 1986 ersattes av nuvarande 4:e ordn. lins. Det roterande spegelsystemet bestod av 3 sealed beam lampor monterade tätt tillsammans i en triangel och lysande uppåt mot en roterande spegel vinklad i 45°. Ursprungslinsen med sitt urverk är flyttad och uppmonterad på andra våningen av fyrtornet. År 1889 installerades en bifyr med 1:a ordn. lins och en tvåveckig fotogenlampa med föränderlig bränsleyta i ett fönster på norra gaveln av fyrhuset. Huset med fyren är ritat av överfyringenjören John Höjer och liknar ett mindre franskt slott. Fyrarna elektrifierades 1934 (110V likström). Därmed hade huvudfyrens ljusstyrka ökats mellan 1887 till 1934 från 13.500 till 260.000 Heffnerljus och bifyrens från 2.000 till 20.000 Heffnerljus. Elektricitet via sjökabel 1974.
Ett mycket innehållsrikt naturmuseum finns i Norderhamn. En gammal gjutjärnskamin som förr i tiden fanns i fyrarnas vaktrum finns installerad i vandrarhemmets matsal.

Skydd enligt lag: Statligt byggnadsminne 1978, fyrhuset. Föreslagen som nationalarv. Ön är naturreservat sedan början av 1880-talet.